

ἥς ὑπεροχῆς τῶν δύω φύλων. Ὅπως δὲ διαπραγ-
ματευθῇ τις αὐτὸ καλῶς, πρέπει νὰ ἦναι ἐνταυτῷ καὶ
ιατρός, καὶ φιλόσοφος, καὶ παρατηρητής, καὶ ἐπὶ πᾶσι
νὰ ἔχη τὴν δυστυρίαν τοῦ νὰ ἦναι ἐντελῶς ἀδιά-
φορος.

(Ἀκολουθεῖ συνέγεια).

Η ΘΑΙΒΕΡΑ ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Ἐλθετε, ὦ ἄνθρωποι, Σεῖς, οἱ ὅποιοι τίσον πολὺ ἡδύ-
νεσθε εἰς τοὺς πολέμους, Σεῖς, οἱ ὅποιοι ψάλλετε καὶ
ὕμνευται ὡς ἥρωας καὶ ἡμέτερος τοὺς ἐγείροντας αὐτοὺς
πολεμιστάς. Σεῖς, αἵτινες χαροποιῶς βλέπετε τοὺς σύ-
ροντας εἰς τὰς ζώνας των τα θανατηφόρα τοῦ Ἄρεως
ὄργανα· ἔλθετε, λέγω, τώρα εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης,
μεταβῆτε κατὰ τὴν Ἀσίαν εἰς τὰ Ἄρβηλα καὶ τὴν Ἰσσαν,
κατὰ τὴν Εὐρώπην εἰς τὸ Βατερλώ καὶ τὴν Μόσχαν,
διὰ νὰ ἰδῆτε πόσον ὁμοιάζει ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθεὶς
ἄνθρωπος θηρίῳ ἀνημέρῳ, ὅταν πλησιαζούσης τῆς μά-
χης, κρατῇ μὲ τὰς χεῖράς του τὰ θανατηφόρα ὄργανα
τοῦ πανολέθρου καὶ δυσμόρφου τοῖς ἀγαθοῖς Ἄρεως, ἥτοι
τοῦ ἐχθροῦ τῆς εἰρήνης καὶ εὐμερείας τῶν ἀνθρώπων
Θεοῦ. Ἰδοὺ ἐν τῷ μέσῳ πεδιάδος δύο κατ' ἀλλήλων
ἔτοιμα πρὸς μάχην στρατεύματα ἵστανται· ἐνταῦθα
ἰστάμενα, ἀλαλάζουν καὶ περιμένουν τὴν κορούσιν τῆς
πολεμικῆς σάλπιγγος· στρέψατε, παρακαλῶ, τοὺς ὀφ-
θαλμούς σας· ἐδῶ θέλετε ἀπαντήσει ἱππεῖς κρατοῦντας,
οἱ μὲν ξίφη γυμνά, οἱ δὲ ὀξέα θανατηφόρα σίδηρα
(λόγχας), πάντες ἔτοιμοι νὰ ἐπιπέσουν ἢ ὀρμήσουν κατὰ
τῶν ἀντιπάλων των· ἐκεῖ τάγματα πυροβολιστῶν, σύ-
ροντα ἐφ' ἀμαξίων τηλεβόλα καταστρεπτικά, ἀκολου-
θούμενα ὑπὸ σιδηρῶν καὶ λιθίνων σφαιρῶν, αἵτινες δι'
αὐτῶν ῥιπτόμεναι ἐντέχνως, διχμελίζουσιν καὶ κατατρώ-
γουν ἐν μιᾷ πολλὰς δεκάδας ἀνθρώπων· ἀλλαχοῦ θέλετε
παρατηρήσει τὰς σκηνὰς τῶν πεζικῶν ταγμάτων· ἕκα-
στος στρατιώτης φέρεε ξίφος ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ καὶ
λογχοειδὲς ὄπλον εἰς τὴν δεξιάν. θήκην μολυβδίνων
σφαιριδίων ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ—ἅπαντες δὲ ἵστανται
ἐμπλεοὶ θυμοῦ, περιμένοντες ἀνυπομόνῳ· τὸ σημεῖον
τῆς μάχης.

Ἐν τούτοις οἱ αὐτοκράτορες· Ἀλέξανδροι καὶ Δαρεῖοι,
Ναπολέοντες κ.λ.π. σὺν τοῖς στρατηγοῖς των διέρχονται
διὰ τῶν στρατιωτικῶν ταγμάτων ἐφιπποὶ καὶ ἄνευ δια-
κοπῆς παρατηροῦν τὰς στάσεις καὶ θέσεις τῶν στρα-
τιωτῶν ἐμπνέουσιν διὰ λόγων πρὸς αὐτοὺς θάρρος, τόλ-
μην, καταφρόνησιν τοῦ θανάτου καὶ πᾶν ὅ,τι συντελεῖ
εἰς ἔξαψιν τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν δυνάμεων. Τέ-
λος· ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν κρούεται τὸ θλιβερὸν τῆς
μάχης σημεῖον· τώρα καθ' ὅλον τὸν στρατὸν ἤχουσιν τοῦ
πολέμου αἱ σάλπιγγες· ἰδοὺ πλησιάζουσιν λοιπὸν ὡς βο-
λὴν τοξοῦ τ' ἀντιμαχόμενα στρατεύματα· κατὰ πρῶτον
οἱ τῶν πεζικῶν ταγμάτων πυροβολοῦν καὶ τοξεύουσιν,

ἀκολουθῶς οἱ ἱππεῖς τρέχουσιν, οἱ μὲν κρατοῦντες ξίφη
γυμνά, οἱ δὲ, σίδηρα ὀξέα· τὰ τηλεβόλα ἐκκενοῦμενα
ἐξ ἑκατέρων μερῶν, ἀντηχοῦσι δυνατὰ—ἡ ἀτμοσφαῖρα
ἐκ τοῦ καπνοῦ αὐτῶν καλύπτεται· ὁ θυμὸς καὶ ἡ ἐκδι-
κῆσις τῶν πολεμούντων ὑπὲρ τὸ θεόν ἐξάπτεται· οἱ αὐ-
τοκράτορες ἐμπλεοὶ θυμοῦ, διατάσσουσιν γενικὴν μάχην,
ἕκαστος ἐμψυχόνων τοὺς ὑπ' αὐτοῦ, τοῖς λέγει, ὅτι, ἐν
ἀνδρείῳς πολεμήσωσι, θέλουν νικήσει καὶ σῆσαι τρόπαιον.

Φεῦ! ἥδη πλησιάζουσιν κατ' ἀλλήλων οἱ πολεμούντες·
τόσον πολὺ, ὥστε ὁ εἰς στρατιώτης πυροβολῶν, τρυπᾷ
τὸν κατ' αὐτοῦ ἐρχόμενον διὰ τῆς λόγχης ἢ τρυπᾶται
ὑπ' ἐκείνου—ἐνεκα τοῦ καπνοῦ οὐδεὶς τῶν πολεμούν-
των καθαρὰ βλέπειται· μόνον φωναὶ ἐνθουσιώδεις καὶ
πολεμικαὶ ἄνευ διχοπῆς διαδιδόμεναι, πληροῦσι τὴν
ἀτμοσφαῖραν, ὡς εἶνε, ἀλαλα!! ἀλαλα!! ἰαγέ!! ἀλα-
λεου!! αἱ διατάξεις τῶν αὐτοκρατόρων καὶ στρατηγῶν
δὲν εἰσακούονται τώρα—τὸ βῆμα βραδύ καὶ βῆμα τα-
χύ ὀλίγον ἰσχύει—ἕκαστος τῶν στρατιωτῶν κτυπᾷ ἢ
κτυπᾶται, τὸ πᾶν ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ πολέμου ἄνω καὶ
κάτω φέρεται· ὁ εἰς καταπατεῖ ἀσπλάγχχνος τὰ πτώ-
ματα τῶν πεσόντων· ὁ ἄλλος βλέπει οὐδ' ὅλως ταρασ-
σόμενος τὸν πλησίον του πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του πί-
πτοντα καὶ ψυχομαχοῦντα καὶ μόλις δυνάμενον ἐνεκα
τῶν πληγῶν του νὰ ὑψώσῃ τὰς χεῖράς του· ἐδῶ κεῖνται
σπέροντα ἔτι σώματα στρατιωτῶν—κεφαλαὶ μόναι
κατὰ μέρος ἀνοικοκλείουσαι τὰ ὄμματά των—ἐκεῖ πό-
δες καὶ χεῖρες ὑπὸ τῶν σφαιρῶν διακοπεῖσαι καὶ ἔτι
πιδῶσαι· αἱ φωναὶ τῶν σφαζόντων καὶ αἱ οἰμογαὶ
τῶν σφαζομένων ἀντηχοῦσι πανταχοῦ θλιβερῶς·—θέ-
αμα ἐμπνέον τρόμον καὶ φρίκην· διότι αἰσθημα συμ-
παθείας εἰς οὐδένα τῶν αὐτοῦ εὐρίσκεται, αἱ φωναὶ τῶν
ἀπολούντων καὶ ἀπολουμένων δὲν κινοῦσιν εἰς συμπά-
θειαν τὴν ἐξηγηριωμένην ψυχὴν καὶ καρδίαν τῶν στρα-
τηγῶν· ἕκαστος αὐτῶν ζητεῖ νὰ νικήσῃ καὶ νὰ στήσῃ
τρόπαιον, ἀδιαφορῶν διὰ τὴν γύσιν τῶν ἀνθρωπίνων
αἱμάτων· τέλος, παύει ἡ μάχη μετὰ πολύωρον ἢ πολυ-
ήμερον αἱματηρὴν πόλεμον, ἀφοῦ δὲ τὸ πεδίον τῆς
μάχης ἐμπλησθῇ ἀνθρωπίνων πτωμάτων, τότε τὸ ἐν
ἡ τὸ ἄλλο μέρος τῶν μηχανιστῶν ψάλλον τὰ ἐπινίκια,
ἐγείρει τρόπαιον, ἀμφοτέρω δὲ σκυλεύοντες τοὺς νεκρούς
των, τοῖς ὑψώνουσιν τάφον, οἱ μὲν ἐνδοξύν, ὡς νικη-
ταί, οἱ δὲ ταπεινόν, ὡς ἡττημένοι.

Ἐν τούτοις, παυσάσης τῆς μάχης, στοχάζεσθε, ἄν-
θρωποι ὅτι κατέπαυσαν τὰ δεινὰ! ὄχι—οἱμοὶ! πο-
ρεύθητε εἰς τὸ στρατηγεῖον, ἐκεῖ θέλετε εὐρεῖ τοὺς
συγγενεῖς τῶν πρὸ ὀλίγου ἐκστρατεύσαντων· αὐτοῦ
θέλετε εἰδῇ μητέρας καὶ πατέρας, συζύγους, ἀδελ-
φούς καὶ φίλους ἐρευνώ· τας μετὰ παλλούσης ψυχῆς καὶ
καρδίας τοὺς στρατηγοὺς καὶ διασωθέντας στρατιώ-
τας, οἱ μὲν, ἂν διεσώθησαν οἱ φίλτατοὶ των, οἱ δὲ,
οἱ σύζυγοί των, οἱ δὲ, οἱ ἀδελφοὶ των, οἱ δὲ, οἱ φί-
λοι των· ἐνταῦθα μαθόντες ὅτι, ἡττηθέντες, ἀπέ-
θανον ἐν τῇ μάχῃ οἱ φίλτατοὶ των, οἱ σύζυγοί των,
οἱ ἀδελφοὶ των καὶ οἱ φίλοι των, ἅπαντες ὑψόνουν
ὀλοθυμούς καὶ ὀλοφύρονται, τύπτοντες τὰ στήθη των
καὶ ἀποσπῶντες τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των, εἰς
καύτην δὲ τὴν ἔξαψιν τοῦ θυμοῦ των καταρῶνται

τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς των καὶ μὲ φρίκην καὶ ἀποστροφήν βλέπουσι τοὺς αἰτίους τοῦ πολέμου.

Ἐὰν ὁμως δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ ἔλθῃτε εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης, πλησιάσατε εἰς τὰ παράλια μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, αὐτοῦ δὲ ἰσχύμενοι ἐμβλέψατε πρὸς τὴν ἐκτεταμένην θαλάσσαν.

Ἰδοὺ πλοῖα τοῦ πολέμου, γιγαντιαῖα, μόλις κινούμενα καὶ φέροντα πῦρ καὶ σίδηρον, πλέοντα ἐξ ἑνὸς καὶ ἄλλου μέρους—ἰδοὺ πόλεμος θαλάσσιος δεινότερος καὶ ἀλγεινότερος τοῦ τῆς ξηρᾶς—ἰδοὺ ἡ ναυμαχία ἐτοίμη ν' ἀποπέμψῃ εἰς τὸν ἄδην ψυχὰς—ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα τὸ τῆς ναυμαχίας σημεῖον ὑφούται, πλοῖον ἐπὶ πλοίου μετ' ὁρμῆς ἐμπίπτει, τὸ ἐν καταβυθίζει τὸ ἄλλο καὶ τρίτον διαδίδει τολμηρῶς καὶ ἐντέχνως πρὸς τὰλλα τὴν φλόγα τοῦ καταστρεπτικοῦ πυρός.

Ἐδῶ τώρα φαίνεται ἡ θλιθερά καὶ φοικώδης εἰκὼν τοῦ θαλασίου πολέμου—ὁ αὐτῆς καὶ ὁ στρατιώτης ἀγνοεῖ ποῦ νὰ στρέψῃ πρὸς σωτηρίαν του—εἶναι περικυκλωμένος ὑπὸ δύω τρομερῶν καὶ δυσκινήτων ἐχθρῶν τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ πυρός, θέλων νὰ ἐκφύγῃ τὴν φλόγα τοῦ πυρός, ἐμπίπτει εἰς τὴν ἀφρίζουσαν θάλασσαν, καὶ γίνεται βορᾶ τῶν ἰχθύων, ἐὰν δὲ ἐκφύγῃ τὸν κίνδυνον τῆς θαλάσσης, κατατρώγεται ὑπὸ τοῦ πυρός· τώρα στρέφει πρὸς τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο μέρος, δὲν εὐρίσκει ὁμως σωτηρίαν, ὑφώνει λοιπὸν τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ ἐπικαλεῖται τὴν θεῖαν ἀντίληψιν, αὕτη ὁμως κατὰ τὸ παρὸν κωφεύει, ὅθεν ἀπελπισμένος, ῥίπτεται ἐπὶ τινων συντετριμμένων καὶ φερομένων τῆδε κἀκείσε ὑπὸ τῶν ἀνέμων πλοίων, ἐλπίζων τῆς ζωῆς του σωτηρίαν, πλὴν παλαίων κατὰ δυσκινήτων στοιχείων, ἀπέρχεται εἰς τὴν αἰωνιότητα, οὐδὲ μικρὸν ἔχνος τῆς ὑπάρξεώς του ἐγκαταλείπων.

Παυσάσης δὲ τῆς ναυμαχίας, ὁ λιμὴν τῆς πόλεως, ἐγγὺς τῆς ὑπόας ἐγενεῖν ἡ ναυμαχία, γέμει ἀνθρώπων, οἵτινες ἐρωτῶσιν, ἵνα μάθωσι τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς· καὶ ἐνταῦθα ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς τῶν γονέων, αἱ οἰμωγαὶ καὶ οἱ στεναγμοὶ ἀδελφῶν, συζύγων καὶ φίλων τῶν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ πεσόντων εἶναι ἀλγεινότερος καὶ φοικωδέστερος τῶν προηγουμένων—ἐδῶ οἱ πεσόντες ἐστερήθησαν καὶ τῶν τελευταίων παρηγορητικῶν τῆς ἐνταφιάσεως—ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑψωθῇ κοινὸς τάφος—διὰ τοὺς πεσόντας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ δὲν ὑφούται αἰσθητὸν μνημεῖον.

Τὴν θλιθεράν λοιπὸν καὶ φοικώδη τοῦ πολέμου εἰκὼνα βλέποντες καὶ αἰσθανόμενοι, ὧ ἄνθρωποι, φορίζατε καὶ ἀναθεματίζατε τοὺς ἐγείροντας πολεμίας ἔριδας· οὐδεμίαν λατρείαν καὶ προσκύνῃσιν δώσατε εἰς τὸν θεὸν τοῦ πολέμου—ζήσατε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ, αὗται εἶναι τὸ στήριγμα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐδαιμονίας· ὁ λόγος καὶ τὰ ἔργα

τῆς εἰρήνης, εἶναι ἱκανὰ νὰ προστατεύουν τὴν πρέπουσαν εἰς λογικὰ ὄντα ἐλευθερίαν καὶ δικαιώματα, χωρὶς καταστρεπτικῶν πολέμων.

K.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

—:O:—

ΔΕΙΛΙΑ

Ἡ δειλία εἶναι φόβος ἄλογος διὰ πράγματα ἀνάξια φόβου, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον φανταστικά. Ὁ δειλὸς φανταζόμενος κακὸν τι, κινδυνεύει νὰ βλάβῃ τὴν ζωὴν, ἢ τὴν κατάστασιν αὐτοῦ· φοβεῖται αὐτὸς, ὡς ἐὰν ἦτο ἀληθινόν, καὶ στερεεῖται τὴν ἥσυχον ἀπολαυσιν τοῦ παρόντος ἀγαθοῦ μετὰ τὴν φανταστικὴν ὀψιν τοῦ ἐνδεχομένου δεινοῦ. Χωρὶς νὰ ᾔναι κίνδυνος τῶν χρημάτων αὐτοῦ, αὐτὸς πλάττει τοῦτον, καὶ ζητῶν φύλαξιν ἀσφαλεστέραν, καταντᾷ πολλάκις εἰς ἀληθινὴν στέρησιν. Μέλλει ποτὲ βεβαίως νὰ ἀποθάνῃ· αὐτὸς ὁμως ὡς νὰ βλέπῃ ἑαυτὸν ἤδη ἀποθνήσκοντα, ὀλιγοψυχεῖ, ἀποφεύγει τὰς ἀναγκαίας εἰς τὴν υἰεῖαν γυμνάσεις, μελαγχολεῖ, καὶ ἐπιταχύνει τῶν τὸν θάνατον. Ὁ δειλὸς εἶναι πρὸς τοῦτοις ὑποπτος πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ἀνεπιτηδεύς εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας. Τὸ θεραπευτικὸν τοῦ πάθους τούτου εἶναι νὰ φεύγωμεν τὴν ἀργίαν καὶ τὴν τρυφήν νὰ θεωρῶμεν τὰ πράγματα κατὰ τὰς ὁποίας ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς ἀληθινὰς σγέσεις, καὶ προφυλαττόμενοι φρονίμως, νὰ δεχώμεθα τὰ ἀφευκτα μετ' ὑπομονῆς, καὶ νὰ μὴ ἀφίνωμεν ὡς παιδάκια τὴν φαντασίαν νὰ ἐκπλήττῃ ἡμᾶς μετὰ ῥαλοῖα φόβητρα.

Τότε μόνον καθίσταται περιττὴ πᾶσα θρησκευτικὴ διδασκαλία ἢ θεία, ὅτε οἱ ἄνθρωποι, πρὸς τοὺς ὁποίους μέλλει νὰ διδασθῇ, δὲν ἔχουν ἰδέαν τινὰ περὶ ἀμαρτίας, ἢ ἀγνοοῦν τί ἐστὶν ἀρετὴ καὶ τί κακία, φαίνεται ὁμως, ὅτι τοιαῦτα πλάσματα ἀθῶα δὲν εὐρέθησαν μέχρι σήμερον εἰς τὴν γῆν, διὰ τοῦτο λοιπὸν οὔτε εἶναι δυνατόν οὔτε δίκαιον νὰ λείψῃ θεία διδασκαλία ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Νὰ ἐλπίζῃ τις ὅτι, προσευχόμενος καὶ παρακαλῶν τὸν Θεόν, μεταχειριζόμενος δὲ ἀναλόγως τῶν δυνάμεων του μέσα συντείνοντα εἰς τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων, εἶναι πρᾶγμα τῷ ὄντι θεόρεστον καὶ ἀποδοχῆς ἄξιον, ἀλλὰ προσευχόμενος καὶ παρακαλῶν αὐτὸν, ἔχων δὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας καὶ τοὺς πόδας ἀκινήτους, ὡς περιμένων δῆθεν ἀόρατόν τινα δύναμιν νὰ τὸν βοηθήσῃ, εἶναι πολὺ εὐθὴς καὶ ἀνόητος, καὶ ἔχει μεγίστην χρεῖαν θείας διδασκαλίας.